

Posudek školitelky na diplomovou práci Natálie Illkové na téma *Přínos Benátské komise v oblasti rozvoje a ochrany základních lidských práv*

Diplomantka si pro svou diplomovou práci zvolila originální a v českém prostředí zatím jen minimálně zpracované téma postavení a přínosu aktivit Benátské komise (Evropské komise pro demokracii prostřednictvím práva) Rady Evropy. Téma je pojednáno přehledným způsobem, práce má jasnou a logickou strukturu a je na dobré formální a obsahové úrovni. V práci dominuje deskriptivní metoda, současně se ale diplomantka věnuje i analýze určitých aspektů působení Benátské komise a zde předkládá rovněž vlastní postřehy a návrhy možných změn (např. v oblasti zajištění následného monitoringu implementace stanovisek). Celkově se jedná o zdařilou práci, v níž diplomantka prokázala svou schopnost samostatné odborné činnosti a dobrou orientaci v mezinárodním právu.

1. Aktuálnost (novost) a náročnost tématu:

Téma aktivit a přínosu Benátské komise je zajímavé a aktuální. Benátská komise existuje od roku 1990, Česká republika je jejím členem od roku 1994, přesto zatím téma v ČR upoutalo jen minimální pozornost. Mimo českých členek BK o práci a výstupech orgánu v českém prostředí, na zcela výjimečné případy, kdy určité stanovisko vzbudí zájem médií, nikdo neinformuje. ČR se také dosud nikdy nestala předmětem stanoviska BK. To kontrastuje s tím, jaká pozornost je BK věnována v jiných zemích regionu, kde se komise dlouhodobě účastní na formování místních právních systémů. Velmi tak vítám, že k tématu konečně vznikla ucelená práce, navíc z vlastní iniciativy diplomantky. Zpracování tématu kladlo na diplomantku vyšší nároky. Bylo tomu tak jednak s ohledem na omezené množství dostupné literatury, jednak vzhledem k množství stanovisek Benátské komise, které diplomantka musela projít.

2. Formální stránka práce a využití zdroje:

Diplomová práce má standardní délku (celkem 94 strany, z toho 73 strany vlastního textu). Po jazykové stránce je na velmi slušné úrovni, překlepů či gramatických chyb je v ní pomálu. Práce je psaná odborným jazykem s dobrou znalostí terminologie a citem pro češtinu. Práce vychází z odpovídajícího počtu primárních zdrojů a sekundární literatury. Většina zdrojů je, vcelku logicky, v angličtině. Jak již bylo řečeno, diplomantka hojně staví na stanoviscích a jiných výstupech Benátské komise, které při přípravě práce prošla, což je třeba hodnotit kladně. Způsob využití a citování zdrojů je standardní.

3. Obsahová stránka práce:

Diplomová práce je rozčleněna do úvodu, sedmi kapitol a závěru. V úvodu diplomantka stručně představuje téma a strukturu práce a formuluje cíl práce, jímž je „*zjistit, zda Benátská komise vzhledem ke své agendě týkající se lidských práv nějakým způsobem skutečně přispívá k rozvoji a ochraně lidských práv, a v případě že ano, jakými prostředky tak činí a jak jsou tyto efektivní*“ (str. 1). První tři kapitoly seznamují se vznikem, vývojem, složením a hlavními výstupy Benátské komise. Čtvrtá kapitola se zabývá aktivitami Benátské komise v jednotlivých regionech světa. Pátá kapitola nabízí přehled postojů, jež Benátská komise zaujala ve vztahu k některým lidským právům a svobodám (konkrétně svoboda myšlení, svoboda projevu, svoboda sdružování, svoboda shromažďování, zákaz diskriminace a obecnější úprava). Poslední dvě kapitoly se věnují efektivitě aktivit Benátské komise a jejímu vztahu k Evropskému soudu pro lidská práva. V závěru diplomantka konstatuje, že i když činnost Benátské komise má své slabiny, včetně právní nezávaznosti stanovisek, má pro ochranu základních lidských práv a svobod v cílových zemích význam, a to hlavně v preventivní rovině.

Téma je zpracováno přehledně a kompetentně. Nejzajímavější jsou nepochybně ty části práce, kde diplomantka provádí zobecnění činnosti Benátské komise a kde předkládá vlastní návrhy. Jde zejména o kapitolu pátou, která dává velmi dobrou představu o tom, jak se Benátská komise staví k výkladu některých lidských práv a svobod. Výklad je zajímavý jak s ohledem na představené standardy, tak proto, že ukazuje, nakolik jsou výstupy Benátské komise v dané oblasti koherentní a konzistentní. Velmi zdařilé jsou též poslední dvě kapitoly. V kapitole o efektivitě výstupů Benátské komise se diplomantka zamýšlí jak na důvody ne/implementace stanovisek BK, tak nad možnými způsoby zlepšení následného dohledu nad touto implementací. Návrhy nejsou vždy, s ohledem např. na finanční či kapacitní možnosti Benátské komise, zcela reálné, lze je ale považovat za cenné podněty do budoucna. Totéž platí pro úvahy o vztahu mezi Benátskou komisí a Evropským soudem pro lidská práva.

4. Závěry a doporučení:

Diplomová práce Natálie Illkové na téma *Přínos Benátské komise v oblasti rozvoje a ochrany základních lidských práv* splňuje nároky kladené na tento typ kvalifikačních prací na PF UK. Proto ji **doporučuji** k obhajobě a předběžně ji hodnotím jako **výbornou**. Během obhajoby by se diplomantka měla vyjádřit k následujícím otázkám:

- 1) Statut Benátské komise umožňuje státům požádat o stanovisko týkající se jiného státu. Byla tato možnost někdy využita? Pokud ne, jaké by mohly být důvody?
- 2) Čas od času se objevují návrhy na vytvoření „Benátských komisí“ v rámci jiných regionů, zejména Latinské Ameriky a východní Asie. Jaká jsou pro a proti těmto návrhům?

V Praze dne 28. června 2018

Doc. JUDr. PhDr. Veronika Bílková, PhD., E.MA